

VERGRIJZING VAN D

In dit artikel worden de gevolgen besproken van het met de jaren ouder worden van de bovengrondse infrastructuur (lichtmasten, lantaarnpalen) in het kader van de preventie van letsel en schade als gevolg van het beheer van de openbare ruimte. Daarnaast wordt gekeken naar de positieve financiële en milieu-effecten (optimalisatie levensduur: minder uitstoot van CO₂) van op verantwoorde wijze uitstellen van vervanging.

Hebben masten op leeftijd een 'medische' keuring nodig?

Zeer vele van die palen zijn reeds jaren geleden geplaatst volgens de normen van die tijd. Maar hoe lang is dat al niet geleden? Twintig, dertig, veertig jaar of vlak na de oorlog? En wat is er met die masten gebeurd in de tussentijd? Zijn ze aangereden en gewoon overgeschilderd waardoor een breuk onzichtbaar is geworden? Is er over aanwezige roest heen geschilderd? Dreigen er stukken vanaf te vallen op de openbare weg? Wie weet. Om de veiligheid te waarborgen is het zinvol om eens na te denken over een periodieke keuring van masten die een bepaalde leeftijd hebben bereikt, equivalent aan de APK (algemene periodieke keuring) bij oudere auto's: vervangen kan altijd nog.

MILIEU (KYOTO)

Te vroeg vervangen leidt tot nadelen voor het milieu. Uitgerekend kan worden dat door lantaarnpalen langer mee te laten gaan en niet te vervangen op het moment dat ze 'x' jaar oud zijn en afgeschreven, onnodige CO₂ emissie vermeden wordt. Dit wordt 'optimalisatie van de

levensduur' genoemd. Niet te vroeg vervangen helpt uw gemeente dus ook nog met het behalen van de milieu-opdracht (Kyoto).

OVERWEGING

Er zijn drie goede redenen om niet te vroeg te vervangen:

- Te vroeg vervangen is geld weggooien. Indien de levensduur twee keer zo lang blijkt te zijn als

GEVAARLIJKE OBJECTEN

De beheerder openbare ruimte is aansprakelijk voor op het gebied aanwezige vaste objecten die leiden tot gevaarlijke situaties. Er staan objecten zoals lichtmasten, borden, verkeerslichten, trammasten, reclamemasten en ander straatmeubilair. Omdat er zeer veel lichtmasten in Nederland zijn en deze bijna altijd boven de openbare weg staan, wordt in dit artikel alleen ingegaan op de problematiek van met name lichtmasten. Oude masten kunnen zich ontwikkelen tot gevaarlijke objecten.

E OPENBARE RUIMTE

AANSPRAKELIJKHEID OPENBARE RUIMTE

In de onlangs verschenen publicatie 'Handboek aansprakelijkheid beheer openbare ruimte' (publicatie 185, CROW) komt de aansprakelijkheid (risicoaansprakelijkheid en schuldaansprakelijkheid) in de openbare ruimte van gemeenten uitgebreid aan de orde. De publicatie heeft een erg praktische insteek en is zeer lezenswaardig. In de publicatie (blz. 14) staat te lezen:

De beheerder van een gebied dat aangeduid is als openbare ruimte, kan wettelijk aansprakelijk zijn voor schade als gevolg van gebreken aan het gebied (het gebied voldoet niet aan de eisen die men er onder de gegeven omstandigheden aan mag stellen) en op het gebied (voorwerpen of substanties zijn aanwezig die niet in het gebied thuishoren en die leiden tot gevaarlijke situaties).

de initiële afschrijvingstermijn heeft u zeer veel geld bespaard.

- Het vervangen leidt tot onnodig openbreken van de weg en verstoring van het drukke verkeer.
 - Het leidt tot onnodige CO₂-emissie en is nadelig voor de Nederlandse Kyoto-boekhouding.
- Het is het onderzoeken waard of er geld beschikbaar gesteld kan worden voor metingen die het doel hebben de vervanging uit te stellen!

En één zeer goede reden om masten niet te laten vervangen is: te late vervanging maakt van de mast een 'gevaar op de weg'.

De beslissing nu vervangen of nog niet vervangen hangt af van de volgende zaken:

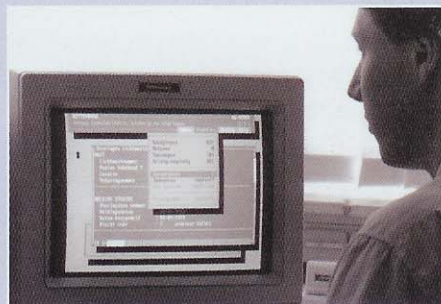
- Wat is de technische staat van de mast.
- Welke risico's worden er gelopen indien de mast omvalt. Ten aanzien van dit punt: Dat hangt ervan af waar de mast staat. Een mast in een wei-

land is nu eenmaal minder risicovol dan een mast midden op een kruispunt.

Ten aanzien van het 1^e punt: De technische staat en restlevensduur van een lichtmast kan op eenvoudige wijze door stabiliteitsmetingen worden bepaald. Hierbij wordt de restlevensduur bepaald en gegarandeerd door middel van een door een verzekeringsmaatschappij afgedekt certificaat.

STABILITEITSMETINGEN

Stabiliteitsmeting wordt als volgt uitgevoerd. Bij een mast wordt op locatie een apparaat ter grootte van een kleine aanhangwagen geplaatst. Dit apparaat oefent op verschillende plaatsen en hoogten op de mast van te voren berekende krachten uit. Daardoor kan worden vastgesteld of de mast nog stevig in de grond zit. (Indien dit niet het geval is, dan dient de mast te worden vastgezet). Tevens wordt vastgesteld of de mast nog sterk genoeg is en niet vervormd. In dat geval dient de mast of direct of binnen een bepaalde tijd te worden vervangen.

CONCLUSIE

Om te voorkomen dat oude lichtmasten onnodig vroeg worden vervangen zijn metingen nodig. Te vroeg vervangen van lichtmasten leidt tot onnodige kosten en onnodig openbreken van de straat en tot onnodige uitstoot van CO₂ (Kyoto). Te laat vervangen leidt tot onveilige situaties. Alleen meten van de staat waarin de mast zich bevindt leidt tot uitsluitel. **SW**

TEKST: IR. EDUARD H. SCHURINGA MBA, ORGANISATIEADVISEUR
OPENBARE VERLICHTING.
INFORMATIE: 06 51 93 70 64. E-MAIL: SCHURINGA@WXS.NL